Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging diverse bijlagen bij het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne en tot vervanging van bijlage I en II bij het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2005 betreffende de geografische indeling van watersystemen en de organisatie van het integraal waterbeleid in uitvoering van titel I van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

- Principiële goedkeuring

Samenvatting

In dit besluit worden de milieukwaliteitsnormen (MKN) aangepast die gelden in oppervlaktewater, waterbodems en stofneerslag.
Voor oppervlaktewater wordt een afzonderlijk normenkader ingevoerd voor nog niet getypeerde en voor niet-gecategoriseerde oppervlaktewateren.
Voor oppervlaktewater wordt ook een aantal wijzigingen gedaan aan de MKN voor gevaarlijke stoffen. Deze wijzigingen gaan concreet over de aanpassing van de MKN van 1 stof,en de toevoeging van 4 nieuwe stoffen met een MKN.
Voor wat de milieukwaliteitsnormen voor stofneerslag betreft is er een aanpassing noodzakelijk om de resultaten van de metingen correct te kunnen toetsen.

Verder worden de grenzen van de stroomgebieden en de bekkens gewijzigd, respectievelijk bijlage I en II bij het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2005 betreffende de geografische indeling van watersystemen en de organisatie van het integraal waterbeleid in uitvoering van titel I van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018. De steeds nauwkeuriger kennis van de werking van het watersysteem zorgt voor grensverschuivingen in beide bijlagen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

De stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2022-2027 (hierna afgekort als SGBP) werden door de Vlaamse Regering vastgesteld op 1 juli 2022. De SGBP 2022-2027 geven invulling aan de visie voor het integraal waterbeleid die de Vlaamse Regering uittekende in de op 3 april 2020 vastgestelde waterbeleidsnota.
Milieukwaliteitsnormen moeten op gezette tijden en minstens bij de herziening van de SGBP geëvalueerd en in voorkomend geval aangepast worden. Deze evaluatie werd uitgevoerd en samen met de SGBP aan een openbaar onderzoek onderworpen. Aangezien de SGBP2022-2027 nu zijn vastgesteld worden de bijsturingen aan de milieukwaliteitsnormen doorgevoerd in Vlarem II. Gelijktijdig worden enkel technische aanpassingen doorgevoerd aan de milieukwaliteitsnormen voor lucht en aan de geografische indeling van watersystemen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaand voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/57 van 17 februari 2021.

Over dit voorontwerp van besluit werd het advies van de Inspectie voor Financiën ontvangen op 18 maart 2021. Het advies gaf geen aanleiding tot het wijzigen van de tekst van het voorontwerp.

2. INHOUD

ALGEMENE TOELICHTING

Dit besluit voert een aantal aanpassingen door aan de milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater, waterbodems en stofneerslag. Deze milieukwaliteitsnormen zijn vastgesteld in bijlage 2.3.1., 2.3.1.bis/1, 2.5.2, 2.5.2.a en 2.5.8.5 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne. (Vlarem II).
Voor oppervlaktewater en waterbodems vloeit dit voorstel voort uit de bepaling die eerder werd opgenomen door de Vlaamse Regering (art 2.3.1.3 Vlarem II) dat op gezette tijden en minstens bij de herziening van de stroomgebiedbeheerplannen de milieukwaliteitsnormen moeten geëvalueerd worden en in voorkomend geval aangepast worden. De wijzigingen die betrekking hebben op oppervlaktewater/waterbodem waren opgenomen in de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen voor de Vlaamse delen van de internationale stroomgebieddistricten van de Schelde en van de Maas voor de planperiode 2022 tot 2027. Deze ontwerp stroomgebiedbeheerplannen lagen ter inzage voor het openbaar onderzoek dat liep van 15 september 2020 tot 14 maart 2021. De stroomgebiedbeheerplannen werden vastgesteld door de Vlaamse regering op 1 juli 2022.

Deze voorgestelde wijzigingen vormen geen set van voorwaarden op basis waarvan beslissingen worden genomen voor het verlenen van vergunningen voor project-mer-plichtige activiteiten. Daardoor is de regelgeving inzake milieueffectrapportage voor plannen hier niet op van toepassing. De voorgestelde wijzigingen aan de milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater en bodems

werden meegenomen in het plan-MER dat gemaakt werd voor het stroomgebiedbeheerplan, omdat dit plan wel onderworpen wordt aan deze regelgeving.

De toegenomen kennis over de detailwerking van de Vlaamse hydrografie op basis van wetenschappelijk onderzoek of van terreinkennis) of van wijzigingen in de hydrografie zoals door een ingreep aan de waterloop, maken het noodzakelijk om de afbakening van stroomgebieden en bekkens op regelmatige tijdstippen te actualiseren. Daarom worden de bijlagen I en II bij het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2005 betreffende de geografische indeling van watersystemen en de organisatie van het integraal waterbeleid in uitvoering van titel I van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, vervangen.
De grenswijzigingen maakten deel uit van het ontwerp-stroomgebiedbeheerplan 2022-27, en maakte zo ook deel uit van het openbaar onderzoek dat over dit ontwerp werd gevoerd. De resultaten van het openbaar onderzoek hadden geen bijstelling van de voorgesteld grenzen tot gevolg.

Voor wat de milieukwaliteitsnormen voor stofneerslag betreft is er een aanpassing noodzakelijk om de resultaten van de metingen van lood en cadmium correct te kunnen toetsen.
Er is een aanpassing van de VLAREM grens- en richtwaarden nodig zodat de resultaten van metingen (bij toepassing van de bemonsterings- en analysemethode van de EN-norm) ook getoetst kunnen worden aan de VLAREM grens- en richtwaarden.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1.Wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne

Artikel 1

In de Stroomgebiedbeheerplannen 2021-2027 werd de indeling van de waterlichamen aangepast. De bevaarbare waterlopen en de onbevaarbare waterlopen van categorie 1, 2 en 3 zijn verder opgedeeld als afzonderlijke waterlichamen. De niet-gecategoriseerde waterlopen, aangeduid met de term "grachten" zijn eveneens lokale waterlichamen, doch zijn niet als afzonderlijke waterlichamen afgebakend.

Voor de oppervlaktewaterlichamen, waaraan geen eigen type toegekend is, evenals voor de grachten worden de milieukwaliteitsnormen (MKN) in een afzonderlijk normenkader vermeld onder "oppervlaktewaterlichamen behorende tot de categorie rivieren die niet getypeerd zijn (RtNt)". Dezelfde aanpak is gevolgd voor de oppervlaktewaterlichamen behorende tot de categorie meren die niet getypeerd zijn (MtNt)". Momenteel sluiten deze aan bij het type "kleine beek" en het type "ionenrijk, alkalisch meer". Het betreft een louter technische opdeling. Er worden m.a.w. geen aangepaste normen geformuleerd voor deze niet-getypeerde waterlichamen.

Door deze aanpassingen in de omschrijving van de niet getypeerde waterlichamen moet ook bij de milieukwaliteitsnormen voor waterbodems de formulering worden aangepast.

Tevens wordt de eenheid van de milieukwaliteitsnorm voor de verschillende types oppervlaktewaterlichamen voor de parameter elektrische geleidbaarheid, namelijk µS/cm, nader gespecifieerd als µS/cm bij 20°C.

Artikel 2

In artikel 3 van bijlage 2.3.1 van titel II van het VLAREM werden zowel voor de prioritaire stoffen als voor de andere gevaarlijke stoffen de Milieukwaliteitsnormen vastgelegd. Er werd in het besluit van

de Milieukwaliteitsnormen van 21/05/2010, gewijzigd op 16/10/2015, opgenomen dat er op gezette tijden en minstens bij de herziening van de stroomgebiedbeheerplannen een evaluatie van deze milieukwaliteitsnormen zal gebeuren.

Deze evaluatie is gebeurd bij de opmaak van de stroomgebiedbeheerplannen en kan als volgt samengevat worden:
1° er werd nagegaan of er bestaande MKN moeten worden herzien; één stof kwam hierbij in beeld, zijnde:

- Vinylchloride: voor deze stof ligt de huidige norm ver boven de norm in de ons omringende landen.

	Bestaande normen		Nieuwe normen	
	JG-MKN (µg/l)	MAC-MKN (µg/l)	JG-MKN (µg/l)	MAC-MKN (µg/l)
Vinylchloride	100	1000	**0,09**	**/**

MKN = Milieukwaliteitsnorm ; JG = jaargemiddelde ; MAC = Maximum Aanvaardbare Concentratie

Deze MKN werd afgeleid volgens de methodiek zoals voorgeschreven door de kaderrichtlijn Water (bijlage V punt 1.2.6).

In bijlage is de fiche met de uitgebreide onderbouwing van deze normen toegevoegd.

2° er werd nagegaan of er nieuwe stoffen met een MKN moeten toegevoegd worden.

Indien een stof in relevante hoeveelheden aanwezig is of geloosd wordt in het stroomgebied van de Maas en/of Schelde dan moet die als stroomgebiedspecifieke stof opgenomen worden en moet er een MKN voor afgeleid worden.

Vier stoffen kwamen hierbij in beeld:

- Bisfenol A: dit is een hormoonverstorende stof die vaak voorkomt in het afvalwater van bepaalde industriële sectoren en om die reden dus als stroomgebiedspecifieke stof zou moeten opgenomen worden. Op basis van eerdere metingen in oppervlaktewater blijkt dat de norm in de meeste gevallen zou nageleefd worden. Deze stof was ook bij het vorige besluit van de MKN (16/10/2015) voorgesteld maar niet weerhouden omdat er verwacht werd dat die eventueel zou opgenomen worden als Europees genormeerde prioritaire stof, maar dit is vooralsnog niet gebeurd.
- Terbutylazine: dit pesticide is eveneens naar voor gekomen uit het intra-Belgisch overleg waarbij gebleken is dat deze stof in de verschillende gewesten als stroomgebiedspecifieke stof aanwezig was.
- Imidacloprid en dimethenamid: beide pesticiden blijken uit gegevens van het meetnet oppervlaktewater in relevante hoeveelheden (boven de PNEC waarde) voor te komen, waardoor het dus aangewezen is ze als stroomgebiedspecifieke stoffen op te nemen.

	JG-MKN (µg/l)	MAC-MKN (µg/l)
Bisfenol A	1,5	/
Terbutylazine	0,32	1,8
Imidacloprid	0,008	0,2
Dimethenamid	1,5	6,7

MKN = Milieukwaliteitsnorm ; JG = jaargemiddelde ; MAC = Maximum Aanvaardbare Concentratie

In bijlage zijn ook voor deze 4 stoffen de motiveringsfiches toegevoegd.

//

Artikel 3

Doordat de niet-gecategoriseerde waterlopen niet langer als waterlichaam worden aangeduid, en door de aparte aanduiding van de niet-getypeerde waterlichamen (RtNt en MtNt), moest een aanpassing worden doorgevoerd in artikel 1 van bijlage 2.3.1.bis/1 van hetzelfde besluit, waarin de MKN voor waterbodems vastgesteld zijn. Deze wijziging zorgt ervoor dat de MKN voor waterbodems uit dat artikel ook geldig blijven voor de niet-gecategoriseerde waterlopen en de niet-getypeerde waterlichamen. Het betreft dus een technische aanpassing die ervoor zorgt dat de aanpassing in de aanduiding van de waterlichamen geen leemte creëert bij de MKN voor waterbodems.

Artikel 4

In VLAREM wordt voor de metingen van zware metalen in depositie enerzijds verwezen naar Belgische normen (NBN T94 101, NBN T94 401 en NBN T94 403) en anderzijds naar de Europese norm EN15841. Voor de bemonsteringmethode en analysemethode wordt in VLAREM verwezen naar de EN15841 norm. De grens- en richtwaarden zijn gebaseerd op de NBN normen. De bemonsteringsmethode in beide normen is verschillend. Uit vergelijkende metingen in opdracht van de VMM is gebleken dat beide methoden niet equivalent zijn. Daarom is een aanpassing van de VLAREM grens- en richtwaarden nodig zodat de resultaten van metingen (bij toepassing van de bemonsterings- en analysemethode van de EN-norm) ook getoetst kunnen worden aan de VLAREM grens- en richtwaarden. De NBN en de EN normen zijn beschikbaar op https://www.nbn.be/nl.

Metingen van zware metalen in depositie worden gebruikt om hotspotgebieden in Vlaanderen op te volgen. Er worden metingen uitgevoerd in Hoboken en Beerse. In 2020 was Hoboken volop in de aandacht. Enerzijds door de verhoogde aanwezigheid van lood in bloedmetingen en anderzijds door de verhoogde depositiemetingen. Momenteel kan de VMM enkel indicatief een toetsing van de meetresultaten uitvoeren omdat de bemonstering gebeurt volgens de EN-norm. Om opnieuw een correcte toetsing te kunnen uitvoeren, is een aanpassing van de VLAREM wetgeving aangewezen.

Artikel 5

Voor bijlage 2.5.2.a zijn er enerzijds ook wijzigingen vereist in verband met wat vermeld wordt in de toelichting bij artikel 4 met betrekking tot de normen. Anderzijds zijn er ook wijzigingen ingegeven door andere redenen.

Er wordt in de tekst momenteel verwezen naar figuur 1 en 2. Deze figuren staan echter nergens in het Vlarem II besluit en er wordt ook niet op een andere manier naar verwezen. Om die reden wordt dit geschrapt.

Bij de beoordeling van de meetresultaten wordt een jaargemiddelde berekend. Dit wordt nu nogal vaag omschreven. De gewijzigde tekst verduidelijkt hoe het gemiddelde wordt berekend.

Tevens is de bewoording het 'gemiddelde van alle kruiken' niet voldoende concreet. Dit wordt vervangen door de " kruiken geplaatst volgens de VLAREM meetstrategie". Voor toetsing wordt verzekerd dat enkel het gemiddelde van die kruiken genomen wordt.

Bijlage 2.5.2.a wordt vervangen door de bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd.

Artikel 6

De bijlage 2.5.8.5 bestaat uit vijf onderdelen die de referentiemethoden beschrijven; voor de eerste drie onderdelen staat er telkens bij dat ook andere methoden gebruikt mogen worden op voorwaarde dat ze gelijkwaardig zijn. In het vierde onderdeel staat dit nog niet, maar ook hiervoor

gelden de Europese normen. Deze tekst is afgeleid uit de vierde dochterrichtlijn lucht (2004/107/EG). Op dat moment was er echter geen referentiemethode voor de depositiemetingen. Nu bestaat die wel, vandaar de toegevoegde zin "Er mogen ook andere methoden toegepast worden op voorwaarde dat kan worden aangetoond dat de resultaten gelijkwaardig zijn aan die van de bovengenoemde methode".

Hoofdstuk 2: Wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2005 betreffende de geografische indeling van watersystemen en de organisatie van het integraal waterbeleid in uitvoering van titel I van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Artikel 7 en 8

Met artikel 7 en 8 worden respectievelijk Bijlage I en II van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2005 betreffende de geografische indeling van watersystemen en de organisatie van het integraal waterbeleid in uitvoering van titel I van het decreet betreffende het integraal waterbeleid gecoördineerd op 15 juni 2018, vervangen door de bijlagen 3 en 4, die bij dit besluit is gevoegd.

De grenscorrectie die zo worden doorgevoerd zijn het gevolg van toegenomen kennis over de detailwerking van de Vlaamse hydrografie en van wijzigingen in die hydrografie door onder meer werken aan waterlopen. Het betreft dus eerder technische correcties.

Hoofdstuk 3: Slotbepalingen

Artikel. 9.

De artikelen 4, 5 en 6 hebben tot gevolg dat laboratoria erkend voor pakket L.12.3 hun werkwijze moeten bijsturen en de nodige validaties volgens EN 15841 en EN 15853 moeten uitvoeren. In overleg met het referentielaboratorium VITO en de dienst bevoegd voor erkenningen van het departement Omgeving wordt voorgesteld om vanaf 1 januari 2023 de wijziging van de methoden te laten ingaan om daarvoor voldoende tijd te voorzien.

Artikel 10

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerpbesluit heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid, zoals blijkt uit het advies van de Inspectie voor Financiën van 18 maart 2021.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit ontwerpbesluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen

4. VERDER TRAJECT

Over dit ontwerpbesluit wordt het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State gevraagd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bijlagen bij het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne en tot vervanging van bijlage I en II bij het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2005 betreffende de geografische indeling van watersystemen en de organisatie van het integraal waterbeleid in uitvoering van titel I van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018;

2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR